

Úroky

Právnícké výpočty

Adam Ptašník

2006

Základní pojmy

- **Jistina:** částka, která byla předmětem závazku - základ, ze kterého se počítají úroky
- **Sazba (úroková míra):** koeficient pro výpočet úroku za určitou dobu (např. rok, vyjádřen „p.a.“)
- **Úrok:** příslušenství pohledávky vyjadřující hodnotu peněz (zvyšuje se v závislosti na čase)
- **Kapitalizace:** připočtení úroku k jistině

Sazby ČNB

- **2T Repo** – nejvyšší úroková míra poskytována ČNB komerčním bankám za zapůjčenou jistinu oproti cenným papírům na dobu 2 týdnů (2,5 % *p.a.*)
- **Lombadní** – úroková míra, za kterou půjčuje ČNB přes noc prostředky komerčním bankám – horní mez krátkodobých úrokových sazeb na peněžním trhu (3,5 % *p.a.*)
- **Diskontní** – úroková míra, za kterou komerční banky ukládají přes noc prostředky u ČNB – dolní mez krátkodobých úrokových sazeb na peněžním trhu (1,5 % *p.a.*)
  - Stav k 5. 10. 2006

Příklady sazeb

- **Polovina diskontní sazby** (úroky z vkladů na běžném účtu § 714 ObZ)
- **Polovina lombardní sazby** (úroky z vkladů na vkladovém účtu § 718 ObZ)
- **Dvojnásobek diskontní sazby** (úrok z prodlení do 27. 4. 2005 § 517/2 OZ)

Způsoby úročení

- **Jednoduché** – úroky jsou odděleny od jistiny (úroky z prodlení § 517/2 OZ)
- **Složené** – úroky se vždy po určitém čase kapitalizují
  - ročně (úroky z vkladů na vkladovém účtu § 718 ObZ)
  - měsíčně (úroky z vkladů na běžném účtu § 714 ObZ)
  - spojitě – v každém okamžiku (v právních předpisech se nevyskytuje)

Úroky z prodlení - sazby

- OZ: Repo sazba + 7 procentních bodů
- ZP: Dle OZ
- ObZ obecná: Smluvní, subsidiárně dle OZ
- ObZ s vkladem společníka § 80/2: 20 %
- ObZ v mezinárodním obchodě § 735:
běžné úroky z půjček + 1 %

Úroky z prodlení

- Vznikají první den prodlení, dále se jen mění jejich výše
- Promlčení nastává po 3 letech od vzniku § 110/3 OZ

Úroky z prodlení vs. smluvní pokuta

Úroky z prodlení

- Ze zákona i smluvní
- Zajišťuje pouze včasnost plnění
- Plnění pouze peněžité
- Zvyšují se s časem

Smluvní pokuta

- Pouze ze smlouvy
- Zajišťuje jakoukoli povinnost
- Jakékoli plnění, popř. i jiná povinnost
- Konstantní

Penále...?

Úroky dle ZSDP

- Obecná sazba: 140 % diskontní sazby §§ 60/6, 63/2, 64/6 ZSDP
- Obecné penále do 500 dní: 0,1 % denně § 63/2 ZSDP
- Změna obecné výše penále do 500 dnů:
  - z dodatečného daňového přiznání – polovina
  - zjištěna správcem daně – dvojnásobek

Použité předpisy

- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (§§ 110/3, 121/3, 517/2, 544-545)
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (§§ 369/1, 80/2, 502, 714, 718, 735)
- Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce (§ 256)
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (§§ 60/6, 63, 64)